

BEM-VG Signaallijst

Voor begeleiders

Herkennen signalen sneller herkennen en ernaar handelen

Bespreken gebruik dit formulier in je team

TIP

Let niet alleen op signalen van de cliënt: let ook op signalen van andere zorgverleners, familie, vrienden, mantelzorgers en vrijwilligers.

Welk signaal zie je bij de cliënt?

Medische klachten

Acuut of ernstig?

- **Schakel direct** een (huis)arts in en in avond en weekend de huisartsenpost
- Neem **bij twijfel** contact op met de medisch verantwoordelijke binnen je organisatie

In alle andere gevallen

- **Ga in overleg** met de cliënt
- Vertel de cliënt dat het belangrijk is dat de **voorschrijver op de hoogte** is van de klacht
- **Noteer de klacht** in het zorgdossier en informeer (daarmee) collega's
- **Blijft de klacht bestaan?** Laat de cliënt dan een afspraak maken met de betrokken voorschrijver

Gebruiks- en beheerproblemen

- **Noteer de signalen** in het zorgdossier en informeer (daarmee) collega's
- **Ga in gesprek** met de cliënt en vraag actief door naar mogelijke andere problemen
- Voer eventueel (opnieuw) een gesprek met de cliënt over **eigen medicatiebeheer**. Doe dit met behulp van het formulier **BEM-VG Gespreksonderwerpen**

Neem een 'niet-pluisgevoel' serieus, vooral bij cliënten met:

- problemen met denken en onthouden (bijvoorbeeld bij dementie)
- weinig geld en/of lage opleiding
- moeite met lezen en schrijven
- aandoeningen waarbij juist gebruik van medicijnen belangrijk is, zoals diabetes mellitus, epilepsie, reumatoïde artritis en nierproblemen
- gebruik van veel medicijnen
- lastige toedieningsvormen, zoals oogdruppels, inhalatiemedicatie en injecties

Lage gezondheidsvaardigheden

Mensen met lage gezondheidsvaardigheden hebben vaak moeite met afspraken maken met zorgverleners, gebruiksinstructies opvolgen en informatie over medicijnen lezen. Hierdoor kunnen gebruiks- en beheerproblemen ontstaan die in de onderste tabel staan.

Medische klachten
Acute of ernstige klachten: neem direct contact op met de betrokken behandelaar of bel 112
Acute gedragsverandering Denk hierbij aan niet meer kunnen concentreren of niet meer helder en logisch denken, afgenomen besef van de omgeving, verhoogde of juist verminderde alertheid, sufheid en apathie
Algehele malaise Voorbeelden zijn misselijkheid, braken, hoofdpijn, spierzwakte, verwardheid, sufheid, uitdrogingsverschijnselen en prikkelbaarheid
Bloedingen of trombose in onderbenen of longen Bij gebruikers van middelen tegen trombose
Diarree Als dit samen voorkomt met koorts, braken, ontlasting met bloed en/of als dit langer dan drie dagen duurt
Ernstige benauwdheid
Ernstige duizeligheid met vallen
Ernstige maagpijn, maagzuurklachten of donker verkleurde/pikzwarte ontlasting
Neurologische verschijnselen Bijvoorbeeld bewegingsstoornissen, spierstijfheid, trillen, kort bewustzijnsverlies, wegdraaien van de ogen soms in combinatie met koorts
Andere blijvende klachten: laat cliënt afspraak maken met de betrokken behandelaar
(Niet ernstige) benauwdheid
Gewichtsverlies of gewichtstoename
Incontinentie
Misselijkheid en braken
Obstipatie
Overgevoelighedsreacties van de huid (uitslag, jeuk)
Schimmelinfectie in de mond Bij gebruik van inhalatiecorticosteroïden
Spierproblemen (verminderde motoriek)
Valincidenten
Veel pijn
Verwardheid

Signalen van dementie

Vroege dementie is niet altijd goed herkenbaar. Ook kunnen mensen met dementie doen alsof het beter met hen gaat dan echt zo is. Voorbeelden van signalen die kunnen passen bij dementie zijn problemen met geheugen, taal, ruimtelijk inzicht en/of moeilijke handelingen, verminderde zelfzorg, verstoord dag-nachtritme, slecht beoordelingsvermogen en veranderingen in gedrag en stemming.

Signalen gebruiks- en beheerproblemen

De nummers in de linkerkolom verwijzen naar de onderwerpen in de formulieren **BEM-VG Gespreksonderwerpen** en **BEM-VG Tips voor hulpmiddelen en hulp**. Zo zie je direct welke vragen je kunt stellen en welke hulpmiddelen of hulp passend kunnen zijn.

1	De cliënt gebruikt veel zelfzorgmiddelen.
2	De cliënt komt afspraken met de voorschrijver, trombosedienst en apotheek niet na. Cliënten met lage gezondheidsvaardigheden kunnen afspraken vaak niet lezen en hebben vaak geen agenda.
4	De cliënt vergeet medicatie op tijd te bestellen en heeft daardoor regelmatig geen of onvoldoende medicatie.
4	De cliënt heeft grote voorraden medicijnen in huis.
5	De cliënt begrijpt de informatie op het etiket of de bijsluiter niet of kan deze niet lezen. Denk aan cliënten met lage gezondheidsvaardigheden.
5	De cliënt heeft een verminderd of achteruitgaand gezichtsvermogen.
5, 9, 10	De cliënt heeft een verminderde (achteruitgaande) cognitie en/of signalen van dementie.
6	De cliënt heeft last van bijwerkingen.
7	De cliënt bewaart medicijnen in de verkeerde verpakking of niet volgens voorschrift (koel, droog, donker).
7	De cliënt heeft medicijnen niet goed geordend en/of laat medicijnen rondslingeren.
7	De cliënt bewaart oude (niet meer gebruikte) medicijnen tussen nog te gebruiken medicijnen.
7	Anderen hebben soms onbedoeld toegang tot de medicatie van de cliënt.
7	De cliënt gebruikt medicijnen van iemand anders.
8	De cliënt gebruikt medicijnen waarvan de houdbaarheidsdatum voorbij is. Kan de cliënt de houdbaarheidsdatum lezen?
8	De cliënt heeft medicatie in medicijnzakjes van dagen die al voorbij zijn.
9	De cliënt heeft moeite met op tijd gebruiken van medicatie. Denk ook aan te vroeg innemen uit angst voor vergeten, medicatie voor de hele dag tegelijk innemen, niet gemotiveerd om in te nemen.
10	De cliënt gebruikt de medicatie niet volgens de instructies op het etiket of zakje. Of maakt opmerkingen die laten zien dat er problemen zijn met het gebruik van de medicatie.
10	De cliënt doet mee aan de Ramadan en slikt de medicijnen niet volgens het voor de Ramadan aangepaste voorschrift.
12	De cliënt heeft een verminderde of achteruitgaande motoriek. Denk aan medicatie niet uit de verpakking kunnen krijgen, tabletten niet kunnen breken.
13-15	De cliënt heeft moeite met toedienen van medicatie. Denk bijvoorbeeld aan slikproblemen, inhaleren, insmeren.
16, 17	De cliënt gebruikt veel alcohol en/of (soft)drugs.